

Gesti-ma rahwa
Kalender

ehf

Täht-ramat

1885

aasta peale.

Tallinnas.

Trükitud J. H. Gresseli kirjadega.

369

Gesti=ma rahwa

Kalender

ehf

Läht = ramat

1885

aasta peale, pärrast meie

Isanda Jesusse Kristusse sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Tallinnas.

Trükitud J. H. Greßeli kirjadega.

Märtide jelletamine.

 Noor = kuu.	 Täis = kuu.
 Esimene werend.	 Viimne werend.
p. pärrast.	e. l. enne lõunat.
p. l. pärrast lõunat.	P. Pühha.

Aasta muutmisjed.

Kewwade hakkab 8. Paasto-kuu päwal, kello 12 lõuna. Siis on pääw ja õ ühhe pitkused.
 Sui hakkab 9. Jani-kuu päwal, kello 9 e. l. Siis on meil keigepitkem pääw.
 Süggise hakkab 10. Mihkli-kuu päwal, kello 11 p. l. Siis on jälle pääw ja õ ühhe pitkused.
 Talwe hakkab 9. Jõulo-kuu päwal, kello 5 p. l. Siis on meil keigelühhem pääw.

Jõulo- ja Wafila-päwa wahhel on: 6 nädalat.

Päwa- ja Kuu-warjutamised.

Sel aastal on 2 päwa- ja 2 kuu-warjutamised, nendest on meil nähtaw üks kuu-warjutamine 18. Paastu-kuu päwal; hakkatus kellu 4, 48 minutit, lõppetus kellu 7, 50 minutit pärast lõunat.

ENSV TA
 Kirjandusmuuseumi
 Arhiivraamatukogu

Ajaarw sel aastal.

Pärrast meie kalli Jesanda Jesusse Kristusse sündimist on tännawo aasta	1885
Matima lomiseft	5834
Wenne-rigi hakkatusjest	1028
Pärrast Kristusjo tullemist Niamale	694
Pärrast Talliina üleseehitamist	666
Et ramatuid hakkati trükkima	445
Pärrast Lutterusse õige usjo üleswõtmist	368
Pärrast wanna katko	228
Pärrast sedda, kui Doompä põllend	201
Pärrast jure nälja hakkatusst Niamale ja Talliina-maal	189
Pärrast Peterburgi linna ehitamist	182
Pärrast teist katko	175
Pärrast sedda, kui meie Niamale Wenne-rigi walliti. alla sai	175
Pärrast Tartu jure koli allustamist	83
Et Eesti-maal priust kulutati	68
Et Eihwlandi-maal priust kulutati	65
Pärrast Jummalatenistust uue kiriku-seaduse järrel	51
Pärrast meie jure armolise Keisri Herra Aleksander III. Aleksandrowitzi sündimist	40
Pärrast Krimmi sõda hakkatusst	32
Pärrast wiimse hinge kirjutust	27
Et Wenne-maal priust kulutati	24
Pärrast sedda, kui Keisri Herra Aleksander III. hakkas wallitjema	5

Kaks ristikest (**) nädala päwa aru-numri ees tähendab, et on kiriku- ehk krouu-püha, mis kirikus pühitsetakse; üks ainus (*) tähendab, et on mälestuse püha, mis kirikus ei pühitseta, aga mil kohut ja kooli ei peeta.

Januarius.

Kristusse ümberleikamisest. Euf. 2, 21.

**1 Teisip.	Neäri pääw	
	Alta Jummal!	
2 Keisnäd.	Abel, Set	Kaunis
3 Neljap.	Enok	
4 Nede	Metusala	 10, 16' e. l.
5 Laup.	Simon	kange

Targad Hommiku maalt. Matt. 2, 1—12.

**6 Pühhap.	3 Kuninga P.	külm
7 Esmasp.	Julianus	
8 Teisip.	Erart	ja
9 Keisnäd.	Peatus	lumme=
10 Neljap.	Paawli pääw	saddo.
11 Nede	Swraim	
12 Laup.	Rein	 3, 6' e. l.

Jesus 12 aastat wanna. Euf. 2, 41—52.

13 Pühhap.	1 P. p. 3 K. P.	
14 Esmasp.	Robbert	Parras
15 Teisip.	Dirik	külm.
16 Keisnäd.	Risbert	Selge

Neäri-kuu.

17 Neljap.	Tönnise pääw	
18 Nede	Uksel	 5, 59' p. l.
19 Laup.	Sara	taewas

Wina = mäest. Matt. 20, 1—16.

20 Pühhap.	9 P. e. K. ül. P., Waab. Seb.	
21 Esmasp.	Neto	ja
22 Teisip.	Madlena	kange
23 Keisnäd.	Lotta	külm.
24 Neljap.	Timoteus	Pehmed
25 Nede	Paawli ümb.	
26 Laup.	Polikarpus	 0, 17' e. l.

Külwi mehhest. Euf. 8, 4—15.

27 Pühhap.	8 P. e. K. ül. P.	ilmad
28 Esmasp.	Karel	
29 Teisip.	Samuel	saoga.
30 Keisnäd.	Adelgund	
31 Neljap.	An	

1. kuu p. pääw tõuseb kell 8, 50 min., wereb kell 3, 29 min.
 11. " " " " 8, 33 " " " 3, 52 "
 21. " " " " 8, 11 " " " 4, 18 "

Februarius.

*1 Nede	Pirit	Pehmed
*2 Laup.	Küünla pääw	ilmad.

Pimmedast te äres. Luf. 18, 31—43.

3 Pühhap.	Paasto Pühha	 4, 1' e. l.
4 Esmasp.	Beronika	
5 Teisip.	Wastla pääw	Kange
6 Keisnäd.	Luhka pääw	
7 Neljap.	Rikkart	tuisf
8 Nede	Salomon	ja
9 Laup.	Polli	heitlikkud

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.

10 Pühhap.	1 P. Paastus	 0, 11' p. l.
11 Esmasp.	Edo	
12 Teisip.	Eulalia	päwad.
**13 Keisnäd.	Palwe pääw	
14 Neljap.	Walentin	
15 Nede	Wauстина	
16 Laup.	Jula	Parras

Küünla-kuu.

Kananea naesest. Matt. 15, 21—28.

17 Pühhap.	2 P. Paastus	 2, 40' e. l.
18 Esmasp.	Konkordja	
19 Teisip.	Simon Ap.	fülm.
20 Keisnäd.	Egarius	
21 Neljap.	Esaiaš	Seggased
22 Nede	Peetri pääw	
23 Laup.	Mina	ja

Kristus ajab kurratid wälja, Luf. 11 14—28.

24 Pühhap.	3 P. Paastus,	 8, 34' p. l.
	Waddise pääw	
25 Esmasp.	Wiktorius	
**26 Teisip.	Nestor	tuisofed
27 Keisnäd.	Leander	
28 Neljap.	Justus	ilmad.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 7, 46 min., wereb kell 4, 46 min.
 11. " " " " 7, 19 " " 5, 11 "
 21. " " " " 6, 49 " " 5, 34 "

Martskus.

1 Rede	Albinus	
**2 Laup.	Medea	Behmed

5000 meest sōdetakse. Joan. 6, 1—15.

3 Pühhap.	4 P. Paastus	
4 Esmasp.	Adrian	 7, 16' p. l.
5 Teisip.	Angelus	ilmad
6 Keelkād.	Kotwrid	lumme=
7 Neljap.	Perpetua	saoga.
8 Rede	Pōri pāaw	
9 Laup.	Prudensius	Geitlik

Jesus kinnwidega wiisatud. Joan. 8, 46—59.

10 Pühhap.	5 P. Paastus	
11 Esmasp.	Konstantin	 7, 3' p. l.
12 Teisip.	Krekor	ilm.
13 Keelkād.	Ernst	
14 Neljap.	Sakarias	Wihma=
15 Rede	Matilde	jaddo
16 Laup.	Aleksander	ja

Kristusse sisse-sōitmiseft. Matt. 21, 1—9.

**17 Pühhap.	Palmi Pühha	
--------------	-------------	--

Paasto-kuu.

18 Esmasp.	Gabriel	 6, 20' p. l.
19 Teisip.	Josep	tuisk.
20 Keelkād.	Olga	Kulmad
**21 Neljap.	Suur Neljap.	ja
**22 Rede	Suur Rede	
23 Laup.	Liits	tuulsed

Kristusse ülestõusmisesft. Mark. 16, 1—8.

**24 Pühhap.	Ülestõusmise P.	ilmad.
**25 Esmasp.	2 Pühha, Paasto	Mar. p.
*26 Teisip.	Manuel	 4, 22' p. l.
*27 Keelkād.	Kustaw	
*28 Neljap.	Kideon	Kallid
*29 Rede	Kido	
*30 Laup.	Adonis	kewwadised

Kinnipandud ukseft. Joan. 20, 19—31.

31 Pühhap.	1 P. p. il. P.	pāwad.
------------	----------------	--------

1. kuu p. pāaw tõuseb kell 6, 22 min., wereb kell 5, 59 min.

11.	"	"	"	5, 52	"	"	"	6, 22	"
21.	"	"	"	5, 22	"	"	"	6, 46	"

1 Esmasp.	Karjalaskm. p.	Külmad
2 Teisip.	Pauline	
3 Keisnäd.	Berdinand	 7, 31' e. l.
4 Neljap.	Ambrosius	ja
5 Rede	Maksim	pilwsed
6 Laup.	Kölestin	päwad,

Heast karjatsfest. Joan. 10, 12—16.

7 Pühhap.	2 P. p. ül. P.	wahhel
8 Esmasp.	Liborius	ka
9 Teisip.	Vogislaus	
10 Keisnäd.	Esekiel	 1, 0' e. l.
11 Neljap.	Leo	wihma
12 Rede	Julius	ja
13 Laup.	Justinus	lumme=

Ürrikese aja pärrast. Joan. 16, 16—23.

14 Pühhap.	3 P. p. ül. P.,	Künni p.
15 Esmasp.	Olimpia	saddo.
16 Teisip.	Karistus	Torm

17 Keisnäd.	Rudolw	 7, 54' e. l.
18 Neljap.	Walerian	
19 Rede	Timon	ja wihm.
20 Laup.	Jakobina	Willud

Kristusse ärraminnefest. Joan. 16, 5—15.

21 Pühhap.	4 P. p. ül. P.	ja
22 Esmasp.	Rajus	pilwsed
23 Teisip.	Jürri pääw	ilmad.
24 Keisnäd.	Albert	
25 Neljap.	Markuse pääw	 10, 23' e. l.
26 Rede	Etsiekas	Wihmasao=
27 Laup.	Anastasiu	sed, tuulsed

Sigest pallumifest. Joan. 16, 23—30.

28 Pühhap.	5 P. p. ül. P.	ja
29 Esmasp.	Reimund	hettlikkud
30 Teisip.	Erast	päwad.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 4, 54 min., wereb kell 7, 9 min.

11.	"	"	"	4, 26	"	"	7, 34	"
21.	"	"	"	3, 59	"	"	7, 55	"

1 Keßknäd.	Wolbri pääw	
**2 Neljap.	Laewa min. p., (Suur + pääw)	 4, 57' p. l.
3 Rede	+ Leidminne	Willud
4 Laup.	Lio	ilmad.

Rõmustajast Waimust. Joan. 15, 26 kunni 16, 4.

5 Pühhap.	6 P. p. ül. P.	
**6 Esmasp.	Susanna	Kallid
7 Teisip.	Ulrika	sojad
8 Keßknäd.	Laas	päwad.
*9 Neljap.	Niggulas	 7, 25' e. l.
10 Rede	Kordian	
11 Laup.	Pankratius	

Pühhap Waimust. Joan. 14, 23—31.

**12 Pühhap.	Nelli Pühhi	Heitlik
**13 Esmasp.	2 Pühha	
14 Teisip.	Kristjaan	ilm.
**15 Keßknäd.	Sohwi	
16 Neljap.	Peregrinus	 10, 10' p. l.
17 Rede	Anton	

18 Laup.	Erif	Sojad
----------	------	-------

Jesus ja Nikodemus. Joan. 3, 1—15.

19 Pühhap.	3 aino Sum. P.	päwad.
20 Esmasp.	Pil	Wihma
21 Teisip.	Pontufine	tulles
22 Keßknäd.	Mili	mürriß=
23 Neljap.	Desiderius	tamisega.
24 Rede	Ester	
25 Laup.	Urbanus	 1, 44' e. l.

Rikkast mehhest. Luf. 16, 19—31.

26 Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	
27 Esmasp.	Peet	Pilwised
28 Teisip.	Willem	ilmad,
29 Keßknäd.	Mart	tule
30 Neljap.	Wifand	ja
31 Rede	Petronella	wihmaga.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 3, 35 min., wereb kell 8, 19 min.
 11. " " " " 3, 13 " " " 8, 42 "
 21. " " " " 2, 57 " " " 9, — "

1 Laup. | Kotskal | 0, 22' e. l.

Surest õhto sõmaajast. Luk. 14, 16—24.

2 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	Wägga
3 Esmasp.	Rasmus	kallid
4 Teisip.	Tarins	ja
5 Keisnäd.	Ponirvatšius	sojad
6 Neljap.	Artemius	
7 Rede	Eufretsia	 3, 28' p. l.
8 Laup.	Medardus	ilmad,

Kaddunud lambast. Luk. 15, 1—10.

9 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.,	Pittkem p.
10 Esmasp.	Blawius	wahhel
11 Teisip.	Parnabas	wihma ja
12 Keisnäd.	Pasillides	mürri-
13 Neljap.	Tobias	tamist.
14 Rede	Walerius	
15 Laup.	Widi pääw	 0, 57' p. l.

Olge armolissed. Luk. 6, 36—42.

16 Pühhap. | 4 P. p. 3 a. J. P. | Sojad

17 Esmasp.	Nikander	
18 Teisip.	Homerus	päwad.
19 Keisnäd.	Kerwasius	
20 Neljap.	Wlorentin	Kallis
21 Rede	Rael	
22 Laup.	Karolina	hea

Rohkest kallafagist. Luk. 5, 1—11.

23 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	 2, 5' p. l.
**24 Esmasp.	Jani pääw	
25 Teisip.	Webronia	ilm
26 Keisnäd.	Jeremias	
27 Neljap.	Ladislauš	jääb
28 Rede	Josua	
*29 Laup.	Peetri Pawli p.	pittkalt.

Wariseride digusselt. Matt. 5, 20—26.

30 Pühhap. | 6 P. p. 3 a. J. P. | 6, 55' e. l.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 2, 46 min., wereb kell 9, 14 min.
 11. " " " " 2, 45 " " " 9, 19 "
 21. " " " " 2, 52 " " " 9, 15 "

1 Esmasp.	Theobald	
2 Teisip.	Heina Maria p.	
3 Keisnäd.	Kornelius	Wihma
4 Neljap.	Ulrik	
5 Rede	Anselm	ja
6 Laup.	Sektor	mürriß

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1—9.

7 Pühhap.	7 p. p. 3 a. S. P.	☾ 1, 59' e. l.
8 Esmasp.	Kilian	
9 Teisip.	Kirillus	tamist.
10 Keisnäd.	7 Wenda	
11 Neljap.	Cleonora	Wissud
12 Rede	Hindrik	ja
13 Laup.	Marreta pääw	tuulsed

Walle prohmetidest. Matt. 7, 15—23.

14 Pühhap.	8 p. p. 3 a. S. P.	
15 Esmasp.	Apost. jaggam.	☺ 4, 2' e. l.
16 Teisip.	August	päwad.
17 Keisnäd.	Aleksius	

18 Neljap.	Rosina	Soja
19 Rede	Widerika	
20 Laup.	Elias	ilma

Ülekohtusest maja-piddajast. Luk. 16, 1—9.

21 Pühhap.	9 p. p. 3 a. S. P.	
**22 Esmasp.	Maria Mahd.	☾ 11, 35' p. l.
23 Teisip.	Oskar	on
24 Keisnäd.	Kristina	weel
25 Neljap.	Jakobi pääw	
26 Rede	Anno	pikkemalt
27 Laup.	Marta	

Jerusalemma ärrarikmisest. Luk. 19, 41—48.

28 Pühhap.	10 p. p. 3 a. S. P.	
29 Esmasp.	Olowi pääw	☼ 1, 54' p. l.
30 Teisip.	Abdon	odata.
31 Keisnäd.	Kristwrid	

1. kuu p. pääw tõuseb kell 3, 7 min., wereb kell 9, 3 min.
 11. " " " " 3, 26 " " " 8, 45 "
 21. " " " " 3, 48 " " " 8, 23 "

Augustus.

1 Neljap.	Petri wang.	
2 Rede	Hannibal	Seitlikkud
3 Laup.	Eleasar	ilmad.

Wariserist ja tõlnerist. Euf. 18, 9—14.

4 Pühhap.	II P. p. 3 a. J. P.	
5 Esmasp.	Oswald	 3, 26' p. l.
**6 Teisip.	Eugenius	Soe
7 Kesknäd.	Mline	ilm.
8 Neljap.	Kerhard	
9 Rede	Romanus	Kallid
10 Laup.	Lauritse pääw	sojad

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31—37.

11 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	päwad.
12 Esmasp.	Alara	
13 Teisip.	Ello	 7, 5' p. l.
14 Kesknäd.	Eusebius	Willud
**15 Neljap.	Miski Maria p.	
16 Rede	Isak	ja
17 Laup.	Wilibald	niisked

Seikuse-kun.

Preestrist ja lewitist. Euf. 10, 23—37.

18 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	ilmad.
19 Esmasp.	Sebald	
20 Teisip.	Parnard	
21 Kesknäd.	Rut	 6, 54' e. l.
22 Neljap.	Wilibert	Wihma
23 Rede	Sakus	
24 Laup.	Pertli pääw	ja

Kümnest piddali - többisest. Euf. 17, 11—19.

25 Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P.	tuult.
26 Esmasp.	Trenäus	
27 Teisip.	Kerhard	 10, 23' p. l.
28 Kesknäd.	Augustin	
*29 Neljap.	Joan. hukkamin.	
**30 Rede	Rebekka	
31 Laup.	Benjamin	

1. kun p. pääw tõuseb kell 4, 9 min., wereb kell 7, 59 min.
 11. " " " " 4, 36 " " 7, 27 "
 21. " " " " 4, 58 " " 6, 58 "

September.

Mammonast. Matt. 6, 24—34.

1 Pühhap.	15 P. p. 3 a. 3. P.	Willud
2 Esmasp.	Eisa	päwad
3 Teisip.	Reinard	
4 Keisnäd.	Kai	 7, 54' e. l.
5 Neljap.	Moses	ja
6 Rede	Magnus	
7 Laup.	Regina	ö-külmad.

Raini-liina furnust. Luk. 7, 11—17.

*8 Pühhap.	16 P. p. 3 a. 3. P., Mar. sünd.	
9 Esmasp.	Pruno	Torm
10 Teisip.	Põri pääw	ja
11 Keisnäd.	Gobald	
12 Neljap.	Sirus	 9, 54' e. l.
13 Rede	Amatus	wihma.
*14 Laup.	+ üllendaminne	

Wee = többisest. Luk. 14, 1—11.

15 Pühhap.	17 P. p. 3 a. 3. P.	Seitlikkud
16 Esmasp.	Leontina	

Mihkli-kuu.

17 Teisip.	Josepina	ilmad.
18 Keisnäd.	Kottlob	
19 Neljap.	Werner	 1, 9' p. l.
20 Rede	Wausta	Willud
21 Laup.	Mattensse pääw	päwad,

Suremast kassust. Matt. 22, 34—46.

22 Pühhap.	18 P. p. 3 a. 3. P.	
23 Esmasp.	Dsea	
24 Teisip.	Joann. sam.	wahhel
25 Keisnäd.	Alewas	
*26 Neljap.	Joann. Dpet.	 9, 11' e. l.
27 Rede	Adolw	wihmasao,
28 Laup.	Wentsel	wahhel

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1—8.

**29 Pühhap.	19 P. p. 3 a. 3. P., Mihkli p.	
30 Esmasp.	Gironimus	tulega.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 5, 24 min., weereb kell 6, 27 min.
 11. " " " " 5, 47 " " " 5, 56 "
 21. " " " " 6, 11 " " " 5, 26 "

Oktober.

**1 Teisip.	Volmar	 3, 0 e. l. ilmad
2 Keisnäd.	Woldemar	
3 Neljap.	Jairus	
4 Rede	Prants	
5 Laup.	Wides	

Pulma rideft. Matt. 22, 1—14.

**6 Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	wiimaga. Tuult ja
7 Esmasp.	Malo	
8 Teisip.	Tomasia	
9 Keisnäd.	Tionisius	
10 Neljap.	Mai	
11 Rede	Burkard	 11, 2' p. l. wiima.
12 Laup.	Walwriid	

Runningamehhe pojast. Ioan. 4, 47—54.

13 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	Külmad
14 Esmasp.	Kalikstus	ja
15 Teisip.	Heddo	selged
16 Keisnäd.	Kallus	päwad.
17 Neljap.	Leonhard	

Wina-kuu.

18 Rede	Eufase pääw	 7, 37' p. l.
19 Laup.	Eutsius	

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23—35.

**20 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	Seitlikkud
Eutteruse öige usfo illesw. P.		

21 Esmasp.	Ursel	ilmad.
*22 Teisip.	Kel	Külm,
23 Keisnäd.	Sewerin	wiim
24 Neljap.	Salome	
25 Rede	Krispin	 10, 42' p. l.
26 Laup.	Amandus	

Kohto = rahhasi. Matt. 22, 15—22.

27 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	ja
28 Esmasp.	Simon Juda	
29 Teisip.	Engelbreht	lumme=
30 Keisnäd.	Abfalon	saddo.
31 Neljap.	Wolfgang	

1. kuu p. pääw tõegeb fell 6, 34 min., wereb fell 4, 57 min.
 11. " " " " 6, 59 " " " 4, 29 "
 21. " " " " 7, 25 " " " 4, 2 "

November.

1 Rede	Pühhade pääw	 11, 39' p. l.
2 Laup.	Hingede pääw	

Jairi tütreft. Matt. 9, 18—26.

3 Pühhap.	24 P. p. 3 a. 3. P.	Niisked
4 Esmasp.	Ot	ja
5 Teisip.	Plandina	willud
6 Keßknäd.	Käßer	
7 Neljap.	Paltasar	päwad.
8 Rede	Klaas	
9 Laup.	Joobst	Seitlik

Hirmsaft ärrakautamisse-tööft. Matt. 24, 15—28.

10 Pühhap.	25 P. p. 3 a. 3. P.	 11, 19' e. l.
	Martin Lutter	
11 Esmasp.	Martin Piiskop	
12 Teisip.	Jonas	ilm.
13 Keßknäd.	Arkadius	
**14 Neljap.	Bridrik	Lumme=
15 Rede	Leopold	saddo
16 Laup.	Ottomar	ja

Calwe-kuu.

Wiimseft kohtust. Matt. 25, 31—46.

17 Pühhap.	26 P. p. 3 a. 3. P.	 3, 37' e. l.
18 Esmasp.	Eßra	
19 Teisip.	Liisbet	tuiß.
20 Keßknäd.	Amos	
**21 Neljap.	Maria ohwer.	
22 Rede	Setßilia	Külm
23 Laup.	Klement	ja

Kümmest neitsift. Matt. 25, 1—13.

**24 Pühhap.	27 P. p. 3 a. 3. P.	 2, 56' p. l.
	Surnute mällestuse Pühha	
25 Esmasp.	Kadrina pääw	
26 Teisip.	Konrad	Lumme=
27 Keßknäd.	Zetta	saddo.
28 Neljap.	Künter	
29 Rede	Gwert	Luußne
30 Laup.	Andrefse pääw	ilm.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 7, 52 min., wereb kell 3, 37 min.

11.	"	"	"	8, 18	"	"	"	3, 14	"
21.	"	"	"	8, 39	"	"	"	3, 1	"

Detsember.

Kristusse sisse = sõitmiseft. Matt. 21, 1—9.

1 Pühhap.	1 Krist. tul. P.	 8, 1' p. l. Kaunis fange kül ja lumme=
2 Esmasp.	Kandidus	
3 Teisp.	Tali	
4 Keefnäd.	Parbo	
5 Neljap.	Sabina	
**6 Rede	Niggola pääw	
7 Laup.	Antonia	

Tähhed enne wimist päwa. Luk. 21, 25—36.

8 Pühhap.	2 Krist. tul. P., Maria sam.	 10, 38' p. l. saddo. Tuisofed ja tuulsed päwad.
9 Esmasp.	Pühhem pääw	
10 Teisp.	Judit	
11 Keefnäd.	Elso	
12 Neljap.	Ottilia	
13 Rede	Luutsia	
14 Laup.	Nikafius	

Joannes wangi = tornis. Matt. 11, 2—10.

15 Pühhap.	3 Krist. tul. P.	 2, 1' p. l. Selge
16 Esmasp.	Albina	
17 Teisp.	Ignatius	

Joulo-kuu.

18 Keefnäd.	Kristow	ilm ja
19 Neljap.	Lot	
20 Rede	Abraam	
21 Laup.	Toma pääw	

Joannesse tunnistuseft. Joan. 1, 19—28.

22 Pühhap.	4 Krist. tul. P.	 7, 2' e. l. fange kül.
23 Esmasp.	Lagobert	
24 Teisp.	Adam, Ewa	
**25 Keefnäd.	1 Joulo Pühha	
**26 Neljap.	2 Pühha	
27 Rede	Joan. Ewang.	
28 Laup.	Süta laste p.	

Immekš-pannemiseft. Luk. 2, 33—40.

29 Pühhap.	Pühha p. Joulo	 9, 14' e. l.
30 Esmasp.	Tawet	
31 Teisp.	Silwester	

1. kuu p. pääw tõuseb kell 8, 53 min., wereb kell 2, 56 min.
 11. " " " " 9, 1 " " 2, 58 "
 21. " " " " 9, 3 " " 3, 7 "

Wennema Ülemavalitsuse jagguselts.

Aleksander Kolmas Aleksandrowits, Keiser ja keige
Wenne-rigi wallitseja, Pohla-maa Kuningas, Some-maa
Suurwürlst; sündinud 1845, Kiliinla-kuu 26. päwal,
hakkas wallitsema 1881, Paasto-kuu 1. päwal, kromitud
1883, Lehe-kuu 15. päwal.

Maria Weodorowna, Keisri Praua, Tanimaa Printsess;
sündinud 1847, Talwe-kuu 14. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, Rigi pärria, Tšesarewits
ja Suurwürlst; sündinud 1868, Lehe-kuu 6. päwal.
Georg Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1871,
Jüri-kuu 27. päwal.

Ksenia Aleksandrowna, Suurwürlsti Printsess; sün-
dinud 1875, Paasto-kuu 25. päwal.

Mihail Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1878,
Talwe-kuu 22. päwal.

Olga Aleksandrowna, Suurwürlsti Printsess; sün-
dinud 1882, Jani-kuu 1. päwal.

Keisri Herra wennad:

Wladimir Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1847,
Jüri-kuu 10. päwal, ja temma Praua on:

Maria Pawlowna, Meklenburg-Swerini Printsess; sün-
dinud 1854, Lehe-kuu 2. päwal.

Nende lapsed:

Kirill Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1876,
Mihkli-kuu 30. päwal.

Boris Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1877,
Talwe-kuu 12. päwal.

Andrei Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1879,
Lehe-kuu 2. päwal.

Helena Wladimirowna, Suurwürlsti Printsess; sün-
dinud 1882, Keäri-kuu 17. päwal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1850,
Keäri-kuu 2. päwal.

Sergei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1857,
Jüri-kuu 29. päwal, ja temma Praua on:

Elisabet Weodorowna, Hesseini Printsess; sünd. 1864,
Wina-kuu 20. päwal.

Paul Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1860,
Mihkli-kuu 21. päwal.

Keisri Herra ödde:

Maria Aleksandrowna, Suurwürlstlik Printsess; sün-
dinud 1853, Wina-kuu 5. päwal. Laulatud 1874,
Keäri-kuu 11. päwal Inglisma Kuningliku Printsi
Alfred, Hertog von Edinburg.

Konstantin Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1827,
Mihkli-kuu 9. päwal, ja temma Praua on:

Aleksandra Josepowna, Sassen-Altenburgi Printsess;
sündinud 1830, Jani-kuu 26. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurwürlst; sündinud
1850, Kiliinla-kuu 2. päwal.

Olga Konstantinowna, Suurwürlsti Printsess; sün-
dinud 1851, Leikuse-kuu 22. päwal. Laulatud Kreka-ma
Kuninga Georgi prauaks.

Wera Konstantinowna, Suurwürlsti Printsess; sünd.
1854, Kiliinla-kuu 4. p. Laulatud ünsa Württembergi
Kuningliku Hertogiga, Wilhelm Eugeni prauaks.

Konstantin Konstantinowits, Suurwürst; sünd. 1858, Leikuse-kuu 10. päwal, ja temma Praua on: Elisabet Mawrikjewna, Saksen-Altenburgi Prints; sündinud 1865, Neäri-kuu 14. päawal.
Dmitri Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1860, Jani-kuu 1. päwal.

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1831, Heina-kuu 27. päwal, ja temma Praua on: Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi Prints; sündinud 1838, Pehhe-kuu 21. päwal.

Kende lapsed:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1856, Talwe-kuu 6. päwal.
Peter Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1864, Neäri-kuu 10. päwal.
Mihail Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1832, Wina-kuu 13. päwal, ja temma Praua on: Olga Weodorowna, Badeni Prints; sündinud 1839, Mihkli-kuu 8. päwal.

Kende lapsed:

Nikolai Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1859, Jüri-kuu 14. päwal.
Anastasia Mihailowna, Suurwürsti Prints; sündinud 1860, Heina-kuu 16. päwal. Laulatud Meklenburg-Swerini Suurhertsogi Fridrik Prantsi prauaks.
Mihail Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1861, Wina-kuu 4. päwal.
Georg Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1863, Leikuse-kuu 11. päwal.

Aleksander Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1866, Jüri-kuu 1. päwal.
Sergei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1869, Mihkli-kuu 25. päwal.
Aleksei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1875, Jüli-kuu 16. päwal.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Prints; sündinud 1822, Leikuse-kuu 30. päwal. Laulatud Wirtembergi Kuninga Karel Wriidrik Aleksandri prauaks.

Katarina Mihailowna, Suurwürsti Prints; sündinud 1827, Leikuse-kuu 16. päwal. Laulatud õnna Mecklenburg-Strelitsi-ma suurhertsogiko Prantsi Georg August Ernst Adolw Karel Ludwigi prauaks.

Keiserliko Kõrgused, Prints ja Printses Romanowski Hertogit ja Hertoginit Leuchtenberg:

Maria Maksimilianowna, Prints; sündinud 1841, Wina-kuu 4. päwal. Laulatud suurhertsogiko Badeni Prantsi Ludwik Willem Augusti prauaks.

Nikolai Maksimilianowits, Prints; sündinud 1843, Heina-kuu 23. päwal.

Eugenia Maksimilianowna, Prints; sündinud 1845, Paasto-kuu 20. päwal. Laulatud Prints von Oldenburgi Aleksander Petrowitsi prauaks.

Eugeen Maksimilianowits, Prints; sündinud 1847, Neäri-kuu 27. päwal.

Georg Maksimilianowits, Prints; sündinud 1852, Kullila-kuu 17. päwal.

Teiste Eüropa riikide wallitsejad.

Saksa Keisri-riik. Keiser Willem I, sündinud 1797, tõsteti keisriks 1871. Temma Praua on Auguste, Saksen-Weimari Printsess. Nende poeg: Kronprintss Frideik Willem.

Nimmetud keisri-riigiks on alldamal nimmetud riigid ühte liidetud:

1. Preisi. Kuningas Willem I (Saksa Keiser).
2. Sakseni. Kuningas Albert, sünd. 1828, hakkas wallitsema 1873.
3. Baieri. Kuningas Ludwig II, sünd. 1845, h. w. 1864.
4. Württembergi. Kuningas Karel I, sünd. 1823, h. w. 1864. Temma prauaks on Suurwürstlik Printsess Olga Nikolajewna.
5. Mecklenburg-Swerini. Suurhertsog Frideik Prants, sünd. 1851, h. w. 1883. Temma Praua on Suurwürstlik Printsess Anastasia Mihailowna.
6. Mecklenburg-Strelitsi. Suurhertsog Frideik Willem, sünd. 1819, h. w. 1860.
7. Oldenburgi. Suurhertsog Peter, sünd. 1827, h. w. 1853.
8. Saksen-Weimari. Suurhertsog Karel Aleksander, sünd. 1818, h. w. 1853.
9. Hesseni. Suurhertsog Ludwig IV, sünd. 1837, h. w. 1877.
10. Badeni. Suurhertsog Frideik, sünd. 1826, h. w. 1852, ja mõnend muud wähhemad riigid.

Austria-Ungari. Keiser Prants Josef I, sünd. 1830, h. w. 1848.

Belgia. Kuningas Leopold II, sünd. 1835, h. w. 1865.

Britti-riik. Kuningana Viktoria, kes ühhes ka India Keiserina on, sünd. 1819, h. w. 1837.

Bulgaria-maa. Würst Aleksander I., sünd. 1858, h. w. 1879.

Hispania. Kuningas Alwongs XII, sünd. 1857, h. w. 1874.

Italia. Kuningas Humbert I, sünd. 1844, h. w. 1878.

Kreeka-ma. Kuningas Georg I, sünd. 1845, h. w. 1863. Temma Praua on Suurwürstlik Printsess Olga Konstantinowna.

Hollandi-ma. Kuningas Willem III, sünd. 1817, h. w. 1849.

Portugal. Kuningas Luis Wilkip I, sünd. 1838, h. w. 1861.

Prantsuse-ma, prii-riik. President Paul Grewi.

Rootsi- ja Norra-ma. Kuningas Oskar II, sünd. 1829, h. w. 1872.

Tani-ma. Kuningas Kristjan IX, sünd. 1818, h. w. 1863.

Türgi-keisri-riik. Keiser Abdul Hamid II, sünd. 1842, h. w. 1876.

Kronopühhad,

mis ue kiriko teäbuse järrele ka Ma kirikutes tulleswad piddada:

1) Kikula-kuu 26mal päwal. Meie sure Keisri Herr ja keige Wenne rigi Wallitseja Aleksander Aleksandrowitsi sündimise päaw.

2) Paastu-kuu 2sel päwal. Meie sure Keisri Herr Aleksander Aleksandrowitsi wallitsusse hakkatusse päaw.

3) Lekke-kuu 6mal päwal. Tšesarewitsi Suurwärssti Nikolai Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria, sündimise päaw.

4) Lekke-kuu 15mal päwal. Meie sure Keisri Herr Aleksander Aleksandrowitsi ja Temma Abbikasa kromimise päaw.

5) Seina-kuu 22sel päwal. Meie sure Keisri Prana Maria Weodorowna nimme päaw.

6) Leikuse-kuu 30mal päwal. Meie sure Keisri Herr ja keige Wennerigi Wallitseja Aleksander Aleksandrowitsi nimme päaw.

7) Talwe-kuu 14mal päwal. Meie sure Keisri Prana Maria Weodorowna sündimise päaw.

8) Jõulu-kuu 6mal päwal. Tšesarewitsi Suurwärssti Nikolai Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria, nimme päaw.

Need sinatsed Krono-pühhad petakse nenda kui Paasto jutluse päwad.

Teadaandmine,

mil ajal ramatuid Postimajas wasto wõetakse.

Wastowõtmine ja **ärrafatmine** rahha, dokumentid, kindlamaks tehtud ramatud (mis eest 14 kop. tulles maksta) ja pakkid, mis Peterburgi- ehk Ria-liina, keige Wenne-maale ehk ille rigi-raja peawad saadetama, igga argipääw kellu 8 hommiko kunni kellu 2 pärrast lõunat. Kindlamaks tehtud ramatud wõetakse ka kellu 4—6 pärrast lõunat wasto. Ramatud ehk kirjad wõetakse wasto ja antakse wälja ja ramatude markid wõib osta kellu 8 hommiko kunni kellu 8 õhto. — Sel ajal mil postid tulewad ehk ärrafadetakse ei ja rahha-kirjad ehk mu pakkid wälja antud sama.

Tähendus 1. Ei ja wasto wõetud ega wälja antud: Keisri Herr ja Keisri Prana nimepäwal, Keäri p., Kolme Kuninga p., 1. ja 2. Ülestõusmise pühäl, 1. Nelli Pühhi p. ja 1. Jõulu pühäl.

Tähendus 2. Wasto wõetud ja wälja antud saab järgmisel päwadel Tallinnas kellu 8—11 ja teiste postimajades kellu 8—10 enne lõunat: Kikula p., Paasto Mar. p., Palmi pühäl, 3. Ülestõusmise pühäl, Taewaminnemise p., 6. Leikuse-kuu p., Nukki Maria p., Maria sündimise p., Nistri üllend. p., Maria ohwri p., 1. Jõulu püh. ja igal Pühhapäwal.

Ärrafadetakse keitsugused kirjad.

Paidesse Pühhapäwal, Esmaspäwal, Teisipäwal, Neljapäwal ja Nedel.

Pärnu, Kuresaare, Wolmri ja Willandi Esmaspäwal, Teisipäwal, Neljapäwal ja Nedel kellu 6 p. l.

Hapsalu, Lihula ja Wirtsu Teisipäwal ja Nedel lõunat kellu 1, Pühhapäwal kellu 11 enne lõunat. Üksi Hapsalu ramatudega Neljapäwal kellu 6 p. l.

Siin on kui ka alles on ulitsade ääres mitmes kohas Post-kastid, kus kirjad ja ramato kourert näituseks peale malitud, kuhju ramatuid, kellel postmarkid peal on, võib illemelt siia lasta, kust need igapäev wälja wõetakse ja posti peale wiatse, ja illewal nimmetud arro järrele ärrasadetud sawad.

Postid tullemad Tallinna:

Paidesi Teisipäwal, Keisnädalal, Redel ja Laupäwal.

Pärnust, Kuresaarest, Wolmarist ja Willandist: Esmapäwal, Keisnädalal, Redel ja Laupäwal.

Sapalust, Lihulast ja Wirtsust: Esmapäwal, Keisnädalal, Redel ja Laupäwal. — Sui ajal (se on 15. Mai kuni 15. Augusti kuni) sawad ilksi kirjad ärrasadetud Esmapäwal, Keisnädalal, Laupäwal, ja tullemad Teisipäwal, Neljapäwal, Pühapäwal.

Riikhelkonna postid.

Suuru: Prii postijama, Nunnawärrawa juures Preusfreund'i majas.

Jürrisse: Toompeal Baron Pahlua majasse.

Kurna: G. Florelli poodi wanna turrul.

Telegrahwi sõnnumid

wõetakse iggal päwa ja öö ajal wastu. Kes kas 10 ehk wähhem sõnnu tahhab kuskile laskitada, võib sedda omma sowimist möda tehha ja maksab igga 10 sõnna ette nipalju, kuidas järreltullewal tabellis näidatud. Muudugi teada, et uisjuguistes kohtades hind teine on, mis siin mitte nimmetud ei olle, ja sedda pangu iggaiüks tähhele, et igga ilksikune poolstahw ehk märk sõnna ette arwatakse.

Telegrahwi takk on Tallinnast kuni

Astrahani . . .	1 r. 20 f.	Moskwasse . . .	— r. 60 f.
Baltistisse . . .	— " 30 "	Narwa . . .	— " 30 "
Dünaburgi . . .	— " 60 "	Nishni-Nowgorodi . . .	1 " 20 "
Gatshinasse . . .	— " 60 "	Odeskasse . . .	1 " 20 "
Sapalusse . . .	— " 30 "	Paidesse . . .	— " 30 "
Sarkowisse . . .	1 " 20 "	Pärnusse . . .	— " 30 "
Helsingisse . . .	— " 30 "	Peterburgi . . .	— " 60 "
Samburgi . . .	— " 60 "	Port-Lunda (Lontow) . . .	30 "
Jõhwi . . .	— " 30 "	Pskowi . . .	— " 60 "
Kasari . . .	1 " 20 "	Ratwerresse . . .	— " 30 "
Kiewi . . .	1 " 20 "	Riga . . .	— " 60 "
Kolga . . .	— " 30 "	Tartu . . .	— " 30 "
Kronstatti . . .	— " 60 "	Walla . . .	— " 30 "
Kuresaare . . .	— " 30 "	Warshawi . . .	— " 60 "
Pibawi . . .	— " 60 "	Wiburgi . . .	— " 60 "
Pihula . . .	— " 30 "	Willandisse . . .	— " 30 "
Pitawi . . .	— " 60 "	Wilna . . .	— " 60 "

Balti raudentee.

- 1) Sõidu pilet maksab ilksi seks korra, kui sedda ostetud.
- 2) Sõidu hind reisijatele on 1 klassis 3 kop., 2 klassis 2 $\frac{1}{4}$ kop. ja 3 klassis 1 $\frac{1}{4}$ kop. wersta pealt.
- 3) Lapsed alla 5 aastat sawad ilma rahhata ebdasi widud. Lapsed 5 kuni 10 aastat wannad, makswad 1 ja 2 klassis pool, 3 klassis üks werend sõidu hinda. Pealeselle on kronu maks 1 ja 2 fl. 25 kop. ja 3 fl. 15 kop. rublasti. Ebdasi nimmetud sõidu hinnad on kronu maksuga ilhte arwatud.
- 4) Igga reisija võib üks puud (lapsed 5 kuni 10 aastaset $\frac{1}{2}$ puda) raskust ilma maksuta kasa wõtta.
- 5) Pileti milminne saab 5 min. enne ärra sõitmist otsa. Paktide wasto wõtminne lõppeb 10 minutid enne ärrasõitmist;

1. Tallinnast Baltistisse.

Jamad ja Pool-jamad.	Rangl. Verga.	Sõidu hind.					
		1 kl.		2 kl.		3 kl.	
		R.	R.	R.	R.	R.	R.
Tallinnast (Buffet) . . .	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme (Pool-jama) . . .	8	—	—	—	—	—	—
Saue (Pool-jama) . . .	18	—	—	—	—	—	—
Keila (Buffet) . . .	26	—	98	—	74	—	38
Niitvälja (Pool-jama) . . .	31	—	—	—	—	—	—
Klogale . . .	34	1	28	—	96	—	49
Baltistisse (Buffet) . . .	45	1	69	1	26	—	64

2. Tallinnast Peterburgi.

Tallinnast (Buffet) . . .	—	—	—	—	—	—	—
Laggebi (Pool-jama) . . .	14	—	53	—	40	—	21
Rasiko . . .	28	1	5	—	79	—	40
Rehra (Pool-jama) . . .	37	1	39	1	4	—	53
Aegwidule (Buffet) . . .	53	1	99	1	49	—	76
Lehti (Pool-jama) . . .	66	2	48	1	86	—	95
Tappale (Buffet) . . .	73	2	74	2	5	1	5
Kadrina . . .	86	3	23	2	43	1	24
Rakwerre (Buffet) . . .	98	3	68	2	76	1	41
Kabala . . .	115	4	31	3	24	1	66
Sonda (Pool-jama) . . .	125	4	69	3	51	1	79
Püssile . . .	135	5	6	3	80	1	94
Kochtel (Pool-jama) . . .	144	5	40	4	5	2	7
Jõhvi (Buffet) . . .	157	5	89	4	41	2	25
Waiwarra . . .	174	6	53	4	90	2	51
Korvi (Pool-jama) . . .	182	6	83	5	13	2	62

Narwa (Buffet) . . .	197	7	39	5	54	2	83
Salo (Pool-jama) . . .	209	7	84	5	88	3	—
Samburgi . . .	219	8	21	6	16	3	15
Weimarn (Pool-jama) . . .	231	8	66	6	50	3	32
Weimarn (Platform) . . .	233	—	—	—	—	—	—
Molostowitsi . . .	243	9	11	6	84	3	50
Tiefenhausen (Pool-jama) . . .	252	—	—	—	—	—	—
Bruda (Pool-jama) . . .	256	9	60	7	20	3	68
Wolosowo (Buffet) . . .	266	9	98	7	49	3	83
Kiterino (Pool-jama) . . .	275	10	31	7	74	3	96
Jelissawetinskaja . . .	283	10	61	7	96	4	7
Gorwits (Pool-jama) . . .	294	10	3	8	28	4	23
Gatshina (Buffet) . . .	303	11	36	8	53	4	36
Pudost (Platform) . . .	309	—	—	—	—	—	—
Taitz (Platform) . . .	315	—	—	—	—	—	—
Duderhosi (Platform) . . .	319	—	—	—	—	—	—
Soldati-platform . . .	321	—	—	—	—	—	—
Krasnoje-Selo (Buffet) . . .	323	12	11	9	9	4	65
Pigowa (Buffet) . . .	334	12	53	9	40	4	81
Peterburgi (Buffet) . . .	347	13	1	9	76	4	99

3. Tallinnast Tartu.

Tallinnast (Buffet) . . .	—	—	—	—	—	—	—
Tappale (Buffet) . . .	73	2	74	2	5	1	5
Tamjale (Pool-jama) . . .	87	—	—	—	—	—	—
Kilsi . . .	96	3	60	2	70	1	38
Rakke (Pool-jama) . . .	107	4	2	3	1	1	54
Wäggewale . . .	116	4	35	3	26	1	67
Jöggewale (Buffet) . . .	134	5	3	3	76	1	92
Kerjeli (Pool-jama) . . .	148	—	—	—	—	—	—
Woltille . . .	158	5	93	4	44	2	27
Tartu (Buffet) . . .	179	6	72	5	4	2	58

Tähelepanemine. Pooljamades ja platformides antakse piletid tunni tulewa jama. Sowib feigi tulewa jamaft ebdafi sõita, siis peab ta isse ehk ka oberfonduktori läbi piletid oftma. Randtee öse-sõiduga ei peatse pooljamade ja platformide jures.

Mõnned muud raudtee wahhed.

Tallinnast

Moskwa liina 898 wersta, maksud: 1. klassis 35 rubla 65 kop., 2. klassis 21 r. 68 f., 3. klassis 12 r. 91 f.
 Pskowi (Pihkwa) liina 517 wersta, maksud: 1. klassis 19 r. 42 f., 2. klassis 14 r. 57 f., 3. klassis 7 r. 44 f.
 Düna burgi liina 759 wersta, maksud: 1. klassis 28 r. 43 f., 2. klassis 21 r. 33 f., 3. klassis 10 r. 90 f.
 Rija liina (ülle Düna burgi) 966 wersta, maksud: 1. klassis 36 r. 23 f., 2. klassis 27 r. 18 f., 3. klassis 13 r. 89 f.
 Wilna liina (ülle Düna burgi) 924 wersta, maksud: 1. klassis 34 r. 46 f., 2. klassis 25 r. 85 f., 3. klassis 13 r. 28 f.
 Warshawa liina (ülle Düna burgi) 1311 wersta, maksud: 1. klassis 48 r. 98 f., 2. klassis 36 r. 74 f., 3. klassis 18 r. 78 f.
 Rije wi liina (ülle Düna burgi) 1730 wersta, maksud: 1. klassis 64 r. 88 f., 2. klassis 48 r. 67 f., 3. klassis 24 r. 88 f.
 Odesa liina (ülle Gatshina ja Brest-Litowsk) 2199 w., maksud: 1. klassis 82 r. 68 f., 2. klassis 62 r. 1 f., 3. klassis 31 r. 18 f., — (ülle Moskwa ja Rije wi) 2452 wersta, maksud: 1. klassis 94 r. 3 f., 2. klassis 65 r. 48 f., 3. klassis 35 r. 30 f.
 Nishni-Nowgorodi liina (ülle Moskwa) 1308 wersta,

maksud: 1. klassis 50 r. 90 f., 2. klassis 33 r. 21 f., 3. klassis 18 r. 80 f.
 Wiborgi liina (ülle Peterburgi) 467 wersta, maksud: 1. klassis 16 r. 61 f., 2. klassis 12 r. 16 f., 3. klassis 6 r. 49 f.
 Selsinga liina (ülle Peterburgi) 760 wersta, maksud: 1. klassis 25 r. 41 f., 2. klassis 18 r. 6 f., 3. klassis 10 r. 19 f.

Teadaandmised laba-piddamiseft.

Neäri=kuu:

kuu päaw.	kuu päaw.
7. Orgita-mõisas 2 päwa.	2 päwa.
7. Tarto-liinas 3 nädalat.	20. Perno-liinas 3 päwa.
7. Rja-liinas 3 päwa.	25. Wolmeri-liinas 6 päwa.
9. Berro-liinas 3 päwa.	25. Willandi-liinas 3 päwa.
10. Saapsalu-liinas 2 päwa.	26. Reblastes 2 päwa.
17. Kollowerres (Länemaal)	27. Ratwerre-liinas 2 p.

Küünla=kuu:

Andrus Rebe enne Wasila p.	10. Kurrefare-liinas 3 p.
2. Paldiski-liinas 2 päwa.	15. Willandi-liinas 3 päwa.
2. Willandi-liinas 1 näd.	15. Wõnnu-liinas.
2. Berro-liinas.	18. Sõhwis 2 päwa.
2. Wafka-liinas 8 päwa.	20. Rja-liinas 1 nädal.
4. Tarto-liinas 2 päwa.	22. Berro-liinas 1 nädal.
Rihhola-liinas, Esmaspäaw	Keila firiko jures Esmasp.
enne Wasila päwa.	p. 3mat P. Paastus 2 p.
6. Paide-liinas 2 päwa.	26. Riwwilo-mõisas 2 päwa.
6. Narwa-liinas 4 päwa.	27. Lemjali-liinas.

Paasto=kuu:

Raplas Isel Esmaspäwal 2 p. || 10. Wast-Narwa's 3 päwa.

kuu päär.

15. Paide-liinas.
Palmfi-mõisas, Witna kõrtsu

kuu päär.

jures, Keßnädal pärast
Ülestõusmisje Pühha.

Jürri-kuu:

Ratwerre-liinas nädal pär-
rast Ülestõusm. P., Es-
maspäär ja Teispäär.

10. Wörro-liinas 2 päwa.
20. Hannijõe-mõisas 2 päwa.

Lehhe-ku:

9. Wõõsus.

9. Räppinas.

Jani-kuu:

10. Kurrefare-liinas 12 p.
11. Wõnnu-liinas 7 päwa.
16. Ratwerre-liinas 2 p.
20. Talliinas 2 nädalat.
20. Ria-liinas 3 nädalat.
20. Palmfi-mõisas, Witna
kõrtsu jures, 3 päwa.

20. Paide-liinas 2 päwa.
23. Willandi-liinas 2 päwa.
24. Wörro-liinas.
26. Wassa-liinas.
27. Talliinas 1 nädal.
29. Tarwaste-mõisas.
29. Tarto-liinas 2 päwa.

Heina-kuu:

1. Perno-liinas 2 päwa.
2. Karsti-mõisas.
20. Ria-liinas 3 päwa.

20. Perno-liinas 3 näd-
alat.
25. Wolmeri-liinas.

Leikuse-kuu:

9. Abeli-mõisas.
10. Wassa-liinas.
10. Moiselaste-mõisas.
10. Lemsali-liinas.
10. Werro-liinas.
15. Helme-mõisas.
20. Ria-liinas 3 päwa.

24. Kossi-mõisas.
24. Kosse-mõisas.
24. Waste-mõisas.
27. Ue-mõisas, Willandi-
maal.
29. Kilingi-mõisas 3 päwa.
30. Kaanjo-mõisas.

Mihkli-kuu:

kuu päär.

2. Abja-mõisas 2 päwa.
2. Tammiste-mõisas.
4. Räppina-mõisas 2 p.
4. Sind-mõisas.
6. Tateperri-mõisas.
8. Pölwe-kiriku jures.
8. Rõuge-mõisas 8 päwa.
8. Tarto-liinas 3 päwa.
8. Rastna-mõisas.
9. Abeli mõisas.
9. Purniku-mõisas.
10. Patkilla-mõisas.
10. Paide-liinas 2 päwa.
10. Rõo-mõisas.
10. Wõnniste-mõisas.
10. Olbre-mõisas.
10. Wanna-Antsmõisas.
13. Põrawerre-mõisas.
14. Sapsalu-liinas 2 päwa.
14. Antso-mõisas.
15. Sallatfi-mõisas.
15. Kurrefare-liinas 3 p.
15. Korti-mõisas.
17. Põltsama-mõisas.

kuu päär.

17. Kirrepääl.
Uemõisas 3mal Teispäwal
Mihkli-kuus 3 päwa.
18. Andrus.
20. Wendra-mõisas 2 päwa.
20. Narwa-liinas 4 päwa.
21. Wolmeri-liinas.
21. Paldiski-liinas 2 päwa.
21. Senno-mõisas.
22. Palmfi-mõisas, Witna
kõrtsu jures, 3 päwa.
Perno-liinas, Esmaspäär
enne Mihkli-päwa 2 p.
24. Lihhola-liinas 3 päwa.
24. Willandi-liinas 2 päwa.
24. Wörro-liinas.
26. Talliinas 3 päwa.
28. Ratwerre-liinas 3 p.
29. Reblastes 3 päwa.
29. Keila kiriku jures 3 p.
29. Tarto-liinas 3 päwa.
29. Mihkli-kiriku jures.
29. Wassa-liinas.
29. Wastje-mõisas.

Wina-kuu:

4. Pühhajärwe-mõisas.
4. Kolloweres 2 päwa.
4. Jõhwiis 2 päwa.

Raplas, Isel Nedel pärast
Mihkli-päwa 2 päwa.
5. Räppinas 2 päwa.

kuu pääw.

6. Lutsniki-mõisas.
 6. Tarwaste-mõisas.
 Jõeletmes, nädal pärrast
 Mõhli-päwa 2 päwa.
 9. Wõrro-liinas 3 päwa.

kuu pääw.

9. Lemjali-liinas.
 15. Orritu-mõisas.
 15. Lustiwerre-mõisas.
 15. Weste-mõisas 2 päwa.
 22. Nissi kiriku jures 3. p.

Tulwe-kuu:

1. Tartu-liinas 2 päwa.	15. Kiwmi-Wiggas 2 p.
5. Põrawerre-mõisas.	20. Waska-liinas 2 päwa.
10. Paide-liinas 2 päwa.	25. Wolmeri-liinas 3 päwa.
10. Wõrro-liinas 2 päwa.	25. Willandi-liinas 3 päwa.
10. Mustwees.	

Jõuko-kuu:

1. Wast-Narwa's 3 päwa.	16. Paide-liinas 2 päwa.
5. Näppinas.	Perno-liinas, Esmaasp. ning
10. Wõnnu-liinas 2 päwa.	Teisip. pärrast 3 Kr. tul. P.
10. Wõhsus.	19. Keblastes.
Merjama kiriku jures 3mal	27. Waska-liinas 10 päwa.
Krist. tul. Pühhal 2 p.	

Jggal aastal 25., 26. ehk 27. Jani-kuu päwal, sedda-möda kui kohto polest ette teada antakse, on Tallinnas toom peal lossi howis hooste näitus ja pärrast sedda hooste rammo katsumine. Kellel keige parremad siin kubermangus kaswatatud hobbosid on, sawad aupalka. Enne kojominnemist wõiwad kes himmustawad hobbosid müa, osta ehk wahhetada.

 Kubermango kohto täsko järrele ei olle lubba, ei Laupä-wal egga Pühapäwal lata piddada, waid, kui nenda juhtub, peab sedda teise nädala esimesel argipäwal petama.

Lugemised.

Teretuseks kalendri lugijale.

Täna wu Mai-kuul mäletame juba teist korda seda rõemu-päewa, mill' meie armuline Keisri herra kroonitud sai. Siin juures meele tuletades, mis igaihe truui alama kohus on oma armsa riigi isa wastu, tahame aga kahte asja nimetada, mis lastekaswatamise kohta ülewäga tähtsad on. Esiteks see palwe lastewanematele, et naad oma lastega õige ettewaatlikult ümberkäikswad, nimelt: neid mitte igale poole kaasa ei wõtta, isiäranis niisuguste kohtadesse, kus laps mitte õhlagi head ei näe ega kuule, kurja aga küllalt. Eest see on üks suur wiga ja puudus ning sünnib sagedastegi, et mõni lastewanem oma last kaasa tassib sinna, kuhu niisugusi noorukest ei tohiks wiia. Olgu näituseks Tagaõue Andres nimetud, kell' see paha mood on, igakord, kui tema kirikust koju minnes kõrtsi sisse astub, omale napsu söögiksu ärituseks wõtma, oma wiieaastase Tõnni kaa sisse wiib, mis wäetikefale ometi tõeste kahjutoodaw on.

Sest loks enne sööma ei wõi keegi laita, aga noor laps kõrtsi tuas — see on üks inetu pilt. Seal on ju kõigepahema inimesel õigus sisseastuda ja tühja jutu lorida, see on kõige vähemast keeldud; koguni riin, söimamise ja peksmise eest ei saa hoida, olgu kõrtsirahwas ehk kaa isi auusad inimesed. Küsimine — tohib üks õrna tundmistega lapsuke, nagu naad esimeste aastades tõeste on — tohib ta sähärdust hullustuse mõllu ja jahti pealt waadata? Võib ta seda, ilma unustamatta, mis ta näinud ja kuulnud. Ei, ta jutustab kõik takka järäle, katsub kaa kõik wigurid ja tembud järäl teha ja waenlasel on korda läinud jälle üht nisupõldu umbrohuga ära rikkuda. Seepärast — laps ei tohi aimatagi, et sähärdusi hullustusi maa peal olemas ongi. Aga mõtleb ehk mõni: Oh mis selle silmapilkmise pealtwaatamisest kahju võib tulla! Argu seda keegi arwaku, laps paneb kõik tähäle, ja kuidas ütleb üks tark: Hea asja õppimine on raske, kurja asja unustamine aga veel raskem. Ja see tähändab seda, et kui kuri kord inimese külge hakkand, siis patutõbi lähäb ikka suuremaks ja saadab inimest pikkema ehk lühema aja sees hoopis hukka. Lapsed aga on nagu õrnad taimetõsed, keda wali tuulele peagi otja teeb. Wiimane paha sõna ehk tegu jääb

lapse meelde, ta mõtleb nende peale, hakkab neid eneses jägitama ja et kurat läppa saaks, on tal wäike sõrme otsuke juba peas. Sest mitte üksi, et laps enne kõik paha mõtlematta järäl lorab ja teeb, muidugi naerupärast — ei, ta hakkab lõppeks kõik alwa rääkimist ja tegu kaa veel armastama ja sell kombel ta rojastab sellega oma süüta olemist ja kaswab koguni patu muda sisse, kuhu wiimaks kaa ärauppub. Pahad sõnad rikkuwad häid kombeid, ütleb kaa kiri ja need pahad kõned ja teud on see wali tuul, mis õrna lapse tundmist waenawad ja tema süüta olemist ära rikkuwad. Kui nii mittu kurjategijast, kes wiimaks hukka on mõistetud, on ühest ainumast halbist sõnast juurt võtnud oma paha elule ja kurja ettevõtmistele. See oli õnnetuseks antud! Krääksuwad seal äbanislikud kaardimoorid, ehk ka: Eks patt ole juba lapse sees sündimisest saadik, jälle teine armas ütlemine. Tõsi küll, patune on laps küll, aga see juures ikka ilma süüta, ja et ta ilma süütaks jääb, see on lastewanemate ja muu lastekaswatajate mureks jäetud Jumalast, kes Jeesuses meile ütleb: Katske, et teie ühte neist püsketest ei paha anda. Sest kes ühte neist paha andab, sell' oleks parem, et talle peaks westikiwi kaela poodama ja ära-

upputadama kõigesügamama merde. Pahandust peab ju olema, aga häda! häda! häda! sellele, kelle läbi pahandus tuleb. Varem oleks, kui ta ei oleks sündinudgi. — Jah, niikaua, kui meie õrna lapsukesi mitte kurja eesmärkadest eemal ei hoia, niikaua kestavad kurjad teud ja hullud ettevõtmised edasi, nagu umbrohi õitseb nisu hulgas. — Paraku Jumal!

Mis ülemal öeldud, puudub igapidi kaa tütarlaste kasvatamise kohta, mis meie teine tähtjas punkt on ja mida aga lühidelt tähändame. Kõige pealt tuletame seda meele, et tütarlapsi mitte küllalt häbämata sõnade kuulmisest ja paha tegude nägämiseft ei või eemal hoida, sest need on need huanad, kuhu ju mõnigi noor tütarlaps oma neiu aini igaveste on matnud. Väga tähtjas on tütarlaste koolitamine, mis küll nüüd hoopis paranend, siiski jääb selle kohta kaa veel soovimist küllalt. Siisäraniis olgu aga see meele-tuletamiseks, et tütarlapsed enamast need ainamad on, kell' tulevikus noorte ja kõige noorema laste kasvatamine on kätte üstnud, olgu kas emana ehk lapsehoidjaks ehk muu teisel kombel. Aga kuidas lapseft peab asja saama, kui lapsekasvatasa isä on rikki läinud, kui kaa mitte awalikult, ometigi ühe pööratse ja wastoksa olemisega võib last hoopis hukka saata. Eugege piiblis, nuri-

üleüldises maailma lous, pange ükssiku inimeste elukäiku tähäle: Kuulsa meestel on ikka aina tublid emad olnud! Muud meie enam ei ütle. Sellest õpetust andma, kuidas tütarlaste kasvatamine tuleks korda saata, seks meie kitsas ruum siin mahti ei anna, waid tahtsime aga meele tuletada, et tütarlaste kasvatamine tähtsam on, kui keegi mõtlematta inimene aga jõuab arwata, tähtjas igapidi, olgu koduses elus, kogukonna tuluks ehk riigi kasuks ja kõige pealt hinge õnnistuseks.

Käsi peheb kätt.

Suures linnas elas kord rikkas mees, kes, kui ta suri, 250,000 rubla puhast raha ja pealegi selle hinna wäriks majasid, mõisasid ja muid kallid, kiidetad wara järäl jättis. Rikkas mees oli ka testamendi teinud, kelle sifu peale kõik tema sõbrad, sugulased ja muu tutawad wäga uudishimulised olid. Weel enam sellepärast, et selle rikka härä abikaasa juba mõnda aastat tagasi oli puhkama läinud ilma lapsi järäl jätmast ja muud lähämat sugulast sell' sakjal ei olnud; ta isä aga oli mitu korda ütelnud, et ta suuremat osa omast warast sellele tahab pärida jätta, kes

kõige enam tõsist sõbraliku meelt tema vastu saaks üles näitama.

Härra Sorell oli ikka lahke ja vastuvõtja oma sõbrade ja sugulaste vastu olnud ja kus ta aga kedagi neist nägi, kes ilma oma süüta häda ja õnnetusse sattunud, seal ta aitas kohe sõbralikult ja hea meelega.

Nelikümmend inimest, meeste- ja naesterahvast, olid suures saalis kous, kui testament lahti võeti. Maad kõik olid nimepidi sinna palutud.

Müüd tuli kuulutus.

Esimesed ja ülemad pärijad olid linna waesed. Nende heaks olid sadatuhat rubla ja suurem osa muu varast, mis seks pidi saama äramüüdud, jäetud. Kõik need nelikümmend aga, kellega ta tihti oli ümberkäinud, said igaüks oma osa. Siin oli aga härra Sorell selle eest hoolt kannud, et igamees seda sai, mis t'al kõige enam soovitanud ja meele pärast ning tuluks oli, ja need osad olid nii äraarvatud, et kõik ühetasa said. Ühe prouale, kes enam kui teised kallid kiwa armastas, kinkis ta mõne sähärdu ehte raha summaga ühes, et neid kullaseppa juures oma tahtmise järel lasta kohendada. Üks noormees, kes hea meelega kunstmaalimist õppis, sai tuhat rubla Itaaliamaale reisimiseks. Üks teine noormees sai tuhat rubla edasiõppimiseks suurkooli peal. Üks kehva mõisa-

omanik sai tõlla ja hobused j. n. e. Ja üks leff proua sai kolme tüa täis mööblid ja tema tütar Olga tuhat rubla raha, et oma himu järäle muusika kunsti selgeks õppida, mis peale temale suur himu ja kaa kallis annid oli.

Peale nende osade andis päranduse jätku veel oma tuntu teada kõikide vastu, kes igal ajal nii sõbralikud ja armsa olemisega ennast tema vastu üles tunnistanud ja palus neid veel, teda igal ajal õige armastusega meele tuletada. Kõige viimaks aga loeti veel ette, et härra Sorell riigi panki sadatuhat rubla annud selle seadmisega, et aasta pärast kõik nelikümmend inimest jälle pidid seia kokku tulema, et siis kuulda saaks, kelle pärast need sadatuhat pidid olema.

Õsapäralised waatsid kõik üks teise otsa. Kes see õnnelik pidi olema? Mis suguste tingimistega seda suurt wara omale saaks, sest põlnud juttu tehtudgi. Wäga mitmesuguste tundmistega läksid kõik ära. Mõned olid wäga tänulikud, aga neid oli wähe. Suurem hulk oli kahewahel, kas pidid nutma wõi naerma, ja mõnigi oli nii tänamatta, ennast pahandama niisuguse wäikeste andi üle, mis ometi poolmillioni kohta oli nagu weetilgate ämbriis. See ja teine arwas kaa, kas ehk koguniste häbi ei oleks nii wäikest andi vastu wõtta. Meedsammad olid julgeste lootnud hoopis

enam saada ja läksid nukra meelega koju. Naad ei põleks aasta pärast koguniste mitte tulnud, kui mitte see kartus, et ehk suurest warandusest sell' kombel võiks ilma jääda, neid ep oleks sun-
dinud testamendi järäle tegema. Aga seda pa-
handust, kui aasta pärast keegi muu kõi saaks
ja ahne pätsti lootus tühja lähaks, see oli ju veel
suurem pahandus, kui esimene. Ometigi — saab
näha, mis tuleb.

Kõige õnnelikum oli Olga, kes tuhat rubla
oli saanud oma himu ja soovi täitmiseks muu-
sika õppimise pärast. Tema emal oli ühtepuhku
waesusega sõdimist olnud; aga et naad küll rikka
härä Sorelli sugulased olid, ei tahtnud naad
ometi selle palwele minna, kui kitsik käes oli,
waid Neäripäewa rikkad kingitused tema käest olid
see ainus abi, mis neid aitas mõnda hädalist
tarwidust eneselle muretsfema. Kord oli Olga
härä Sorellile ettelaunud, kes tema kena, pai-
nutawat healt imeks pani ja tütarlaps oli seal
juures nagu kogematta öelnud, kui wäga õnnelik
ta oleks, kui oma andi koolituse teel võiks pöh-
jani harjutada, et selle abiga emale elu üles-
pidamist teenida. Rikka sõbral oli see meele jae-
nud ja ta oli Olga suureks rõemuks ja tänuliku
meele suurenduseks tema kõige armsamat soowi
täitnud. Aga mitte üksi siis ei olnud Olga

rõemus, kui talle see armas kuulutus tuli, ei —
igakord, kui ta jälle mõne kümme-kond rubla
wõttis uue laulu-kursuse tasumiseks, oli ta süda
täis rõemu ja kiitust ja seesamma lugu oli kaa
pärast kui ennegi.

Kas wõib siis imeks panna, kui ta järgmise
pühapäewal ühe kena leinu-pärja ostis ja furnu-
aja peale läks, furnud härä Sorelli haua peal
oma Ifameiet lugema. Aga oli ta sinna jõud-
nud, ei tahtnud ta nimetud saksa matmise paika
leidagi. Ta läks hauakaewaja juure; see wiis
teda ühte kohta, kus wärske haud oli, aga nii
lohatil, nagu ta siis oli olnud, kui puusärk sisse
oli pandud ja mulda peale aetud — ei kalmu-
küngast, ei risti, ei kõige wähamast kohendamiseft
mitte märkugi. Olga ei tahtnud uskudagi, et
see selle rikka härä Sorelli haud olla.

Hauakaewaja aga tõendas seda kindlaste ja
neiü küsimise peale, kas siis kedagit kasku ei olla
antud sellepoolest, wastas mees: „Ei, mitte
sugugi!“

Olga süda walutas sees. Wõi see mees, kes
eluaega tõesti on püüdnud rõemustada, see
peab nüüd nii alwal kombel siin paigas maetud
olema. Silmad wett täis tõttas ta selle adwokati
juure, kelle käes härä Sorelli testamendi toi-
metus oli, ja küsis selle käest, kas midagit tema

õnna sõbra haua tarwis ei saaks tehtama. Teine nõkutas õlasid ja seletas tütarlapsele ära, et härra Sorell enne oma surma hoolega oma wara iga-pidi oli osadeks jäutanud mitmesuguste tarwi-duste pärast, aga haua kohendamiseft põle juttugi olnud ja ei ollagi punast kopikast üle jäänud selle tarwis.

„Ei, ma seda nõnda ei jätta!“ hüüdis neiu nuttes; „minu mureks jäägu nüüd, selle hea inimese hauda ehitada.“

Nõnda tegi ka. Ürikese aja pärast oli ilus mätta kiingas ülewal, kena rist peal ja ilusad lilled, wäike puust aed ümber, ning hoolega käis nüüd Olga lillesti kastmas ja hauda hästi korral hoidmas, kus juures tema ema truuste talle abiks oli. Kes nüüd sest hauast mööda läks, wahtis rõemuga seda ja haistis hea meelega kauni rooside ja reseeda magust lõhna.

Oli aasta möödas, kogusid endid jälle need nelikümmeend pärandusosalised kokku ja kuulsid nüüd surnud herra Sorelli kõigewiimast tahtmist. Järgmiste sõnadega oli ta seda nõnda üles-kirjutanud:

„Wähämaht kümme korda olen ma oma testamendi teisiti muutnud ja ikka see ei näitnud m'ul weel mõnus küll olevat. Kell' suur wara on kätte ustud, sell' on ka suur wastamine selle

pärast. Suur hull minust järäljädawa warast olen ma auusa inimeste kätte annud, et sell' kom-bel kasu saadaks. Mii mitu on lahke sõnaga ennast minu sõbraiks tunnistanud, aga Sumal üks tunneb inimeste südamid, ja mina olin üsna kahe wahel, kes kõigest minu sõbradest küll see kõige ustawam ja tõelikum oleks. Kõigest hea-dustest, mis aga inimesel võimalik on enese südames sigitada, arwan ma üht tänuliku meelt kõige ülemaks. Ürgu siis keegi seda naeruks pidagu, kui ma aina sellele need sadatuhad rubla omaduseks jätan, kes kõige paremalt oma tänuliku meelt on ülesnäitand. Kõiki olen ma püüdnud rõemustada ja kas see siis liiaiks arwata, kui ma loodan, et head sõbrad minu kalnu kün-gast wähest ka waatamas käiwad, mind ja minu häid soowimisi nende wastu armsaste meele tuletades.

Et nüüd viete õigusega aina tänulik meel oma tasumist saaks, olen ma järgmist seadmist teinud: Mu haud jääb hoopis kohenda-matta. Kui siis keegi selle eest hoolt ei saaks kandma, siis saab ta peagi lagunema, wauma ja üürikese ajaga hoopis kaduma. Suhtub aga, et üks ehk mitu minu sõbrade seast minu haua eest hoolt kannawad, neile tahan ma sell' teel üht tõsist märku minu tõeliku sõbrusest anda;

sest kui üks neist minu hana eest hoolt kannab, saab see üksi need sadatuhat rubla eneselle, on neid aga mitu, siis saab see summa auusaste nende keskis jäntud, kõikidele ühe palju. Peaks aga juhtuma, et ühe aasta sees kellegile meele ei tulegi minu hana kohendada, siis saab kõik see summa kaa veel meie linna vaeste jäuks jääma."

Kõik pealtkuuljad olid kahvatand näust, ühed häbi, teised wiha pärast, et naad nii wäga hoolimatta olid furnud härra Sorelli hana pärast olnud. Olga üksi aga lõi punaseks palgeist, et tema oma kiitust selle testamendi sõnadest kuulis; rõõmu pärast, nagu räägiks nende lahkunud sõber lahkeid tänamise sõnu tema vastu, ja hing jäi t'al rindu kiini, kui see peale mõtles, et sadatuhat rubla nii äkkiselt tema pidid olema. See suur hulk raha oli kaa õnnistuseks noore neiu käes, sest sellega on ta igapidi palju head mõistnud teha, nii kui kaa suurt kasu saata.

Sedawiisi oli üks käsi teist pesnud. Olga näitas wäheama andi eest tõeliku tãnu üles ja veel hanaft ulatas lahkund Sorelli härra käsi teda veel suurema andiga tänama.

Teised kõik aga kahetsesid isieneses: oh, meie rumalad! — aga mis see kõik enam aitas; sest aina auus süda ausat palka saab!

Weel üks naljatütite suurest Klausist ja wäikesest Klausist.

On juba mõnda aastat tagasi, et kord ühes kalendris naljakas lugemine oli suurest Klausist oma rumala tarkusega ja wäikesest Klausist oma targa rumalususega ja kuidas esimene wiimase läbi wiimaks otsa sai. Suur Klaus oli ülepea üks edew kergats, kes kõik tahtis teada, aga ühtigi ei mõistnud.

Juhtus t'al kord jälle äppardus mõisa=härra raga, et see teda pidi nuhtluse alla saatma, sest suur Klaus oli suurt pettust teinud. Ometi lubas mõisa=härra teda süüist lahti mõista, kui mehike temale nelja küsimiste peale teaks wastust anda. Need neli küsimist aga ähwardasid suure Klausil pisukest mõistust hoopis metsa wiia ja need kolm päewa, mis talle järälmõtlemissesks olid antud, olid t'al päris piinapäewad. Juba esimese päewa õhtul tahtis ta meelt äraheita, teisel päewal kiskus ta oma suures hinge hädas mõne hea pentäie juukseid peast ja kolmandamal päewal lõuna ajal wõttis ta labida kätte ja läks metsa. Seal ühe pool kuinud kuuse kõrwas hakkas anku maa sisse kaewama. Kui ta veel alles töö oli, tuli wäike Klaus lustilikult seda teed mööda ja küsis, mis teine seal tehta.

„Ma kaevan eneselle hauda“, vastas kaim ja wahtis hoopis lollilt wabadiku otfa. Teise küsimise peale kõneles ta oma õnnetuselt nende nelja küsimiste pärast ja kaa weel, et raske nuhtluse alla sattub, kui t'al õhtuni kostused käes ei ole. Seal hakkas wäike Klaus suure healega naerma ja ütles: „See on kõik tühi asi! Mis sa annad mulle, kui ma sinu asemel lähän neid kirjuid küsimisi ärakostma?“

Suur Klaus: „Terwe nuumhärja annan sulle, niipea kui sa mind seft kimbatuselt oled peastnud.“

Wäike Klaus: „Hea küll! Ma lähän, kostan härrale, mis kosta on, tulen tagasi, sa oled peastnud, ei anna mulle ühtigi ja naerad pealegi weel takka; mis siis?“

Suur Klaus: „Tõde poolest, kohe annan!“

Wäike Klaus: „Üstugu sind Juudas, mina mitte! Oled sa teisi petnud, külap ja minule sõna pead! Ei ma sellega leppi! Kohe maksad mulle terwe nuumhärja hinna, olgu sada rubla, ja et ma sind hädaft wälja rebin, seda tead ju. Need neli küsimist on minu meelet lapsemäng.“

Et suur Klaus nii wäga hädas oli, siis kutsus teist kaasa, pistis talle sada rubla peusse ja andis weel oma kiriku kuue selga, nii et wäike

Klaus anda wõtta suure Klaus'i nägu oli. Siis läks esimene mõisa ja astus härra ette; see küsis, kas mehel mõistatuse seletus käes.

Wäike Klaus: „Di jäh, kulla härra, kuulge aga pealt: Esimene küsimine oli see: Kui kõrge on taewas? Mina ütlen julgeste — kakssada kolmkümmendneli tuhat seitse sada kaheksakümmend ja kolm miljoni penikoormat sada seitsekümmend üks sülda kaks küünart ja poolteist wassa.“

Härra: „Kuidas sa seda wõid õigeks tunnistada?“

Wäike Klaus: „Kui härra ei usu, lasku järäl' mõeta. Teine küsimine oli: Kui palju wett on meres? Selle peale wastust leida, on mulle palju muret teind, seft wesi liigub ju ühtepuhku ja tõuseb ja wauk lõpmatta. Ometigi wõin teile ütelda, et meres ülepea kuuskord sada tuhat nelisada ja wiiskümmend miljoni waati kolm ämbert ja kolmweerand korterit wett on.“

Härra: „Kuidas aga seda tahad tõeks tunnistada?“

Wäike Klaus: „Kui härra mind ei usu, lasku järäl' mõeta. Kolmas küsimine oli: Kui suur on maailm? Wastus: Kui kolmtuhat riüütlit kõigetulisema täkkude peal kolmtuhat päewa teel olles, ilma wäsimatta ööd ja päewad mööda maailma risti pöigiti tuhatnelja ajawad, mehed

ja loomad ilma sööma joomata, külap siis aru tões, kui suur maailm on. Neljas küsimine aga — — — "Siin hakkas väike Klaus hapu nāuga oma kullalt sügama.

Härä: „Noh, kas seletus puudub?“

Väike Klaus: „Ei, ei, aga, aga — — —“

Härä: „Noh, ruttu siis, edasi!“

Väike Klaus: „Noh, kui härä käsib, olgu peale. Neljas küsimine oli: Kui kalliks ma härä rat arivan? Vastus: Kaksikümmend ja üheksa hõbetükki.“

Härä: „Mitte enam? See on natuke vähä!“

Väike Klaus: „Lubage, ma seletan. Meie Isand ja Onnistegija on kolmekümne hõbetükki eest äraantud; siis pean teid, armuline härä, muidugi natuke alivemaks arvama.“

Härä naeratas ja lastis väike Klausil rahuga minna, kes sell' kombel oma kaimu naljakal kombel hädast oli peastnud.

Kõigesuuremad karjad.

Kõigesuuremad karjad peetakse küll Põhja-Ameerika maal. Seal on ühel kuni 225,000 (see on ligi weerand million) tükki veiseid, kelle

söötmiseks karjasmaad on, mis ühtekokku pütkuti 260 wersta ja laiuti 130 wersta mõeldawad, teeb 33,800 ruutwersta, see on peaaegu kaks korda nii suur, kui terve Eesti kubermang. Nende karjade hoidmiseks on 400 karjast 3000 hobusega ammetis. Iga aasta saab 60,000 wafikale märkeid peale põletud. — See lähäb korda. Meil on juba seft küll, kui kuuleme, kuidas Lõuna-Benemaal 10,000 tükki suurused hoošte karjad on, kelle wahtimiseks ja söötmiseks kaa suure mõeduline karjaste hulk ja karjasmaad tarwis on, ja siiski kaub selle hirmsa suure hulga wastu, mis Ameerikamaal leitakse.

Niisamma nagu Ameerikamaal weikseid ja sigu kaswatakse ja hoitakse, niisamma on jälle Lõuna-Austraaliamaal lammastega lugu, kelle karjad niisammuti tuhandete järäl loetakse.

Mõni nalja natukene.

Madis: „Kas sa tõeste oled oma kõigeparema sõbra Jüriga wihameheks saanud? Kui ma seda kuulda sain, ei tahtnud ma seda uskudagi.“

Jaan: „Ega ma südamest wiha ei kanna, ma teen aga muudu nõnda. Waata, Jüril siin dis kolme päewa eest pojuke, ja et ma kardan,

et ta ehk mind tahab waderiks kutsuda, siis pean nüüd natuke wiha. On warrud möödas, küll siis leppime jälle üks teisega.

Sõber aitab sõpra. „Alga Juulius, kus sa nii kaua oled ümber jooksnud ja kellega sa tuled seal?“ küsis uhke proua oma kuue aastast poega, kes ühe sandipoisi seltsis lossi hoowi astus.

Juulius (sandipoisi peale näidates): „See aitas mind kaks tundi palliga mängida ja selle eest aitasin ma teda jälle paar tundi kerjata.“

Waealine keel. Üks Ungarlane, kes Saksakeelega vieti toime ei saanud, tuli ühte wõderaste majasse, kus aina Sakslased talituseks olid, ja et tal see sõna: wasikas meelest oli läinud, siis ta küsis järgmisel kombel: „Andke mulle üks portsjon härja=naese=lapse=liha=koteletti.“

Imelik teretus. Üks waele kuulmisega inimene tõi omale poest ühe heeringi südame kinnituseks. See peal tuli talle sõber Peeter wastu, kes kohe lahkest walju healega hüüdis:

„Tere ka, Hans, kuidas käsi käib?“

Hans: „Üks soolane heeringas.“

Peeter: „Ilus ilmuke täna!“

Hans: „Kolm kopikat.“

Peeter: „Su kuulmine on ju hoopis pahaks läind?“

Hans: „Noh, näh, süda oli mul natuke wesiseks läind.“

Peeter: „Jumalaga!“

Hans: „Üks suutäis soolast.“

„Selle wiuli peal on tõeste hea mängida,“ ütles advokat, kui ta talupoja käest seakinsu oli saanud.

„Kõik hakkatus on raske,“ ütles Karmi Peet, kui ta lehma sabapidi laudast wälja tõmbas.

„Mis peab olema, see peab olema,“ ütles Mats Voll, müüs oma ainuma härja ära ja ostis selle raha eest omale paruki.

„Ega see maksa m'ul midagi,“ ütles Palawere Wladu, kui ta oma poisile püksti mõetu wõttis.

Wäike nina. Suurmetsa Mikhli wäike poeg Madis oli tark laps ja wähest kaa liig terane, nenda üttelda — ninatark. Ema keelis seepärast juba enne ühe ja teise asja pärast, nagu nimelt ükskord, kus maamõetja neile lõunaks oodeti, kell suur nina oli. Ema ütles see-

pärast Matsile: „Ära sa jälle haffa tühja juttu rääkima. Saksal 'põlegi suur nina.“ — Kui maamõetja parajast laual istus, hakkas Mats korraga teise nina wahtima ja küsis sõbralikult: „Kuule, mees, kuidas sull nii väike nina on?“

Pühadel rohkem. Üks mees kiitis, et ta päewas 6—10 pudelit õlut ärajuua. Üks sõber, kelle meelest see liig näitis, ütles: „Ega sa ometi iga päew nii palju ei joo.“

„Ei,“ oli tõsine wastus; „waid pühadel joon ma weel enam.“

Sobuse mured. „Mis su kimlel wiga, et ta pea nii maas hoiab,“ küsis üks woorimees teise käest.

„Ei ma tea, mis see tähändab,“ oli wastus; „sest saadik, kui meil siin raudtee käimas on, näitse loom ikka nii täis mõtedes olevad.“

